

відновлення зубних рядів за допомогою дентальних імплантантів, так як мають дефекти зубних рядів 1 та 2 класу за класифікацією Кенеді, та включенні дефекти великої протяжності, які неможливо відновити за допомогою мостоподібних протезів. Таким чином ПСК - єдиний ефективний засіб лікування військовослужбовців під час бойових дій.

ПРОФЕСІЙНА ДОПОМОГА У ВІДМОВІ ВІД КУРІННЯ В УКРАЇНІ

¹Римаренко К.В., ²Стойка О.О., ³Грузева Т.С.

¹ГО «Центр громадянського представництва «Життя»,

²Київський міський центр здоров'я,

³Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Наявність та доступність сервісів з допомоги у припиненні куріння є однією із вимог Рамкової конвенції Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) із боротьби проти тютюну, яку Україна ратифікувала у 2006 році, та комплексу заходів MPOWER, запропонованих ВООЗ для зниження рівня поширеності куріння та зменшення тягаря неінфекційних захворювань по всьому світу.

Відповідно до результатів Глобального опитування дорослих щодо вживання тютюну (GATS), у 2017 році 7,2 млн жителів України були щоденними курцями. Близько 40% курців намагалися відмовитися від куріння протягом останнього року, однак лише 1,2% вдалося досягти успіху (не курили протягом 6 місяців та більше)¹. Виникає логічне запитання, чому цей відсоток такий малий. Для відповіді на нього варто оцінити попит та пропозицію професійної допомоги у відмові від куріння в Україні. Результати GATS говорять про те, що 5,1 млн теперішніх курців сигарет хочуть припинити курити. Якщо подивитися на досвід тих, хто мав спроби відмови від куріння, то можна побачити, що 72,2% намагалися припинити самостійно. З одного боку, це може бути зумовлено тим, що часто курці несерйозно сприймають свою залежність і вірять, що зможуть

¹Глобальне опитування дорослих щодо вживання тютюну (Global Adult Tobacco Survey – GATS). – Київ, 2017. – 240с.

позбутися її у будь-який момент; з іншого – люди не знають, куди можна звернутися по допомогу, адже в Україні бракує професійних сервісів для допомоги курцям.

Аналіз міжнародних досліджень показав, що існує три основних підходи до надання послуг з припинення куріння: особиста консультація фахівця; дистанційне втручання на основі телефонного зв'язку («гаряча лінія») та з використанням веб-технологій².

Особиста консультація (наприклад, медичного працівника) є найбільш ефективним інструментом відмови від куріння, однак вона вимагає наявності добре розвинутої та доступної системи надання послуг з консультування на рівні первинної ланки медичної допомоги. На жаль, в Україні допомога у відмові від куріння на первинній ланці розвинута недостатньо. Серед курців (теперішніх і колишніх, що утримуються від куріння менше 12 місяців), які зверталися по медичну допомогу протягом останнього року, лише у 49,2% медичний працівник запитав про статус щодо куріння та лише 39,4% отримали пораду припинити курити¹.

Телефонні «гарячі» лінії та веб-допомога (веб-сайти/ портали, спеціалізовані програми, додатки для смартфонів і т.п.) дозволяють охопити велику частину населення завдяки своїй доступності. Часто сам факт наявності таких сервісів вже підвищує шанси на успіх курців, які намагаються позбутися залежності, адже на підсвідомому рівні людина усвідомлює, що є місце, куди вона зможе звернутися по допомогу у випадку, якщо буде складно.

У відповідь на потреби українських курців у червні 2017 року громадська організація «Центр громадянського представництва «Життя» в межах реалізації спільного проекту ВООЗ та Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ) за фінансової підтримки Швейцарського Бюро співробітництва запустила національний сервіс з надання допомоги у припиненні куріння. Сервіс складається з «гарячої» телефонної лінії 0-800-50-55-60 та веб-сайту

²Допомога у відмові від куріння в Україні. Т.Андреєва, О.Стойка. – Київ, 2016. – 47 с.

www.stopsmoking.org.ua, об'єднаних між собою CRM-системою³. Він безкоштовний, конфіденційний та працює у будні дні з 9:00 до 15:00. Консультанти сервісу – професійні психологи, які пройшли відповідне навчання на основі матеріалів ВООЗ, та консультують клієнтів на телефонній лінії, а також через онлайн-чат на веб-сайті.

На даному етапі сервіс працює у режимі, коли консультанти реагують на запити клієнтів, однак не ведуть їх від першого контакту до моменту, коли людина повністю відмовляється від куріння. Підхід, що передбачає ведення клієнтів, буде впроваджено вже у 2018 році. Це дозволить підвищити ефективність допомоги та збільшити частку тих, хто успішно припинить курити.

За понад 8 місяців роботи сервісу (з червня 2017 року по березень 2018 року) він довів свою необхідність. Попри те, що активна реклама сервісу не робилася, на «гарячій» лінії було проконсультовано близько 700 курців, які отримали повноцінні консультації. Сайт відвідали понад 10 000 користувачів. Зверталися люди з усіх регіонів України та міста Києва.

Клієнтами «гарячої» лінії є переважно чоловіки з невдалим досвідом відмови від куріння. Однак, якщо на лінію звертаються люди старшого віку (50 – 70 років) з великим стажем куріння (понад 30 років) та високим рівнем нікотинової залежності, то відвідувачі сайту - переважно молодшого та середнього віку (від 20 до 40 років), зі стажем куріння до 15 років та середнім або невисоким рівнем нікотинової залежності. Таким чином, поєднання «гарячої» лінії та веб-сайту дозволило охопити різні категорії потенційних клієнтів з усієї України, що робить послугу доступною для клієнтів. Це саме те, що потрібно українським курцям, які хочуть позбутися тютюнової залежності.

Протягом 2018 року заплановано вдосконалити потужності сервісу (збільшити кількість консультантів і покращити технічні можливості) та запровадити регулярне поширення інформації про нього, що дозволить повідомити більшій кількості курців про наявну допомогу. Також сервіс буде інституалізовано і передано до Центру громадського здоров'я МОЗ України.

³CRM-система – система управління відносинами з клієнтами.